

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 6.3

Đoạn kinh 6 (AN)

”Nanu te, Soṇa, rahogatassa paṭisallīnassa evaṃ cetaso parivittakko udapādi - ‘ye kho keci bhagavato sāvaka āraddhavīriyā viharanti, ahaṃ tesam aññataro. Atha ca pana me na anupādāya āsavehi cittaṃ vimuccati, saṃvijjanti kho pana me kule bhogā, sakkā bhogā ca bhuñjitum puññāni ca kātum. Yaṃ nūnāhaṃ sikkhaṃ paccakkhāya hīnāyāvattitvā bhoge ca bhuñjeyyaṃ puññāni ca kareyyaṃ’”ti?

«Evaṃ, bhante».

«Taṃ kiṃ maññasi, Soṇa, kusalo tvaṃ pubbe agāriyabhūto vīṇāya tantissare»ti?

«Evaṃ, bhante».

«Taṃ kiṃ maññasi, Soṇa, yadā te vīṇāya tantiyo accāyatā honti, api nu te vīṇā tasmim samaye saravatī vā hoti kammaññā vā»ti?

«No h’etaṃ, bhante».

«Taṃ kiṃ maññasi, Soṇa, yadā te vīṇāya tantiyo atisithilā honti, api nu te vīṇā tasmim samaye saravatī vā hoti kammaññā vā»ti?

«No h’etaṃ, bhante».

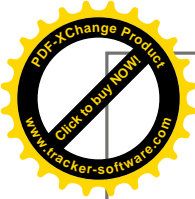
«Yadā pana te, Soṇa, vīṇāya tantiyo na accāyatā honti nātisithilā same guṇe patiṭṭhitā, api nu te vīṇā tasmim samaye saravatī vā hoti kammaññā vā»ti?

«Evaṃ, bhante».

«Evamevaṃ kho, Soṇa, accāraddhavīriyaṃ uddhaccāya saṃvattati, atisithilavīriyaṃ kosajjāya saṃvattati. Tasmātiha tvaṃ, Soṇa, vīriyasamataṃ adhiṭṭhaha, indriyānaṃ ca samataṃ paṭivijjha, tattha ca nimittaṃ gaṇhāhi»-ti.

Từ vựng đoạn kinh 6

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Nanu	Chẳng phải là	Đặc ngữ
2	Te	Bạn, người [gián bố, sở hữu, dụng cụ, xuất xứ cách, số ít]	Đại từ nhân xưng ngôi 2
3	Sono	Tên riêng	Danh, nam

4	Rahogata	Ở nơi độc cư	Tính
5	Paṭisallīna	Ở một mình	Quá phân
6	Evam	Như thế, như vậy	Phụ
7	Cetas	Tâm	Danh, trung
8	Parivittakko	Sự suy xét	Danh, nam
9	Udapādi	Khởi lên	Động, bất định, chủ động, mô tả
10	Yo/yaṃ/yā	Người mà, cái mà Mà người ấy, mà cái ấy	Đại từ quan hệ
11	Kho	Quả thực	Phụ
12	Koci/kiñci/kāci	Người nào đó, cái nào đó	Đại từ phiếm định
13	Bhagavant	Thế Tôn	Danh, nam
14	Sāvako	Đệ tử	Danh, nam
15	Āraddhaviriya	Có sự tinh tấn	Tính
16	Viharati	Sống	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
17	Ahaṃ	Ta, tôi	Đại từ nhân xưng ngôi 1
18	So/taṃ/sā Eso/etaṃ/esā	Người ấy, vật ấy	Đại từ nhân xưng/chỉ định ngôi 3
19	Aññatara	Một [trong số]	Tính
20	Atha	Thế nhưng, rồi	Phụ
21	Ca	Và, hoặc	Phụ
22	Pana	Và, nhưng, hơn nữa	Phụ
23	Me	Tôi, mình, ta [gián bỏ, sở hữu, dụng cụ, xuất xứ cách, số ít]	Đại từ nhân xưng ngôi 1
24	Upādāya	Chấp thủ, dính mắc	Động từ bất biến
25	Āsavo	Lậu hoặc	Danh, nam
26	Cittam	Tâm	Danh, trung
27	Vimuccati	Được giải thoát	Động, hiện tại, bị động, mô tả
28	Samvijjati	Được thấy, có mặt, hiện diện	Động, hiện tại, bị động, mô tả
29	Kulam	Gia đình	Danh, trung
30	Bhogo	Tài sản	Danh, nam
31	Sakkā	Có thể [kết hợp với động từ nguyên mẫu]	Đặc ngữ
32	Bhujjitaṃ	Hưởng thụ	Động từ nguyên mẫu
33	Puññaṃ	Việc phước	Danh, trung
34	Kātaṃ	Làm	Động từ nguyên mẫu
35	Yaṃnūna	Hay là	Đặc ngữ
36	Sikkhā	Việc học, kỷ luật	Danh, nữ
37	Paccakkhāya	Từ bỏ	Động từ bất biến
38	Hīnaṃ	Đời sống bậc thấp [thế gian]	Danh, trung

39	Āvattitvā	Trở lại	Động bất biến
40	Bhuñjeyya	Hưởng thụ	Động, chủ động, cầu khiến
41	Kareyya	Làm	Động, chủ động, cầu khiến
42	Evaṃ	Vâng	Phụ
43	Bhante	Thưa Ngài [hô cách, số ít]	Danh, nam
44	Taṃ	Như vậy	Trạng
45	Kiṃ	Cái gì	Đại từ nghi vấn
46	Maññati	Nghĩ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
47	Kusala	Thiện, giỏi, khéo	Tính
48	Tvaṃ	Ngươi, bạn	Đại từ nhân xưng
49	Pubbe	Trước đây	Trạng
50	Agāriyo	Gia chủ	Danh, nam
51	Bhūta	Thì, là	Quá phân
52	Vīṇā	Đàn lute	Danh, nữ
53	Tantissaro	Tiếng nhạc từ dây đàn	Danh, nam
54	Yadā	Khi	Phụ
55	Tanti	Dây đàn	Danh, nữ
56	Accāyata	Quá dài, quá căng	Tính
57	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
58	Api	Và, rồi	Phụ
59	Nu	Thế, rồi, thì	Phụ
60	Samayo	Thời gian	Danh, nam
61	Saravant	Tốt âm [saravatī = chủ cách, nữ tính, số ít]	Tính
62	Vā	Hoặc	Phụ
63	Kammañña	Khả dụng	Tính
64	No	Không	Phụ
65	Hi	Quả thực	Phụ
66	Atisithila	Quá chùng	Tính
67	Sama	Cân bằng, đồng đều	Tính
68	Guṇo	Dây, đặc tính	Danh, nam
69	Patitthita	Được thiết lập	Quá phân
70	Evamevaṃ	Cũng giống như vậy	Đặc ngữ
71	Accāraddhavīriyaṃ	Tinh tấn thái quá	Danh, trung
72	Uddhaccaṃ	Sự dao động	Danh, trung
73	Samvattati	Dẫn đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
74	Atisithilavīriyaṃ	Tinh tấn bất cập	Danh, trung
75	Kosajjaṃ	Sự uể oải	Danh, trung

76	Tasmā	Vì vậy	Đặc ngữ
77	Iha	Ở đây	Trạng
78	Samatā	Sự cân bằng	Danh, nữ
79	Adhiṭṭhahati	Chú tâm, luyện tập	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
80	Indriyaṃ	Căn	Danh, trung
81	Paṭivijjhati	Đạt đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
82	Tattha	Ở đó	Trạng
83	Nimittaṃ	Tướng [trong an chỉ định]	Danh, trung
84	Gaṇhāti	Nắm bắt	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 6

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 6
1	Vị trí cách chỉ phương diện [Locative of respect]	Vị trí cách có một chức năng là chỉ phương diện. Ví dụ: [Anh ta giỏi toán] = [Anh ta giỏi về phương diện toán], [phương diện toán] trong Pali có thể biểu đạt bằng vị trí cách.	tantissare

Đoạn kinh 7 (AN)

Kodhano dubbaṇṇo hoti - atho dukkhaṃ pi seti so; atho atthaṃ gahetvāna - anattaṃ adhipajjati.

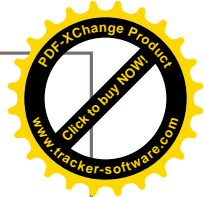
Tato kāyena vācāya - vadhaṃ katvāna kodhano; kodhābhībhūto puriso - dhanajānīṃ nigacchati.

Kodhasammadasammatto - āyasyaṃ nigacchati; ñātimittā suhajjā ca - parivajjanti kodhanaṃ.

Anattahajanano kodho - kodho cittappakopano; bhayamantarato jātaṃ - taṃ jano nāvabujjhati.

Kuddho atthaṃ na jānāti - kuddho dhammaṃ na passati; andhatamaṃ tadā hoti - yaṃ kodho sahate naraṃ.

Nāssa hirī na ottappaṃ - na vāco hoti gāravo; kodhena abhībhūtassa - na dīpaṃ hoti kiñcanaṃ.

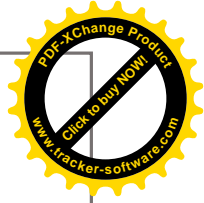
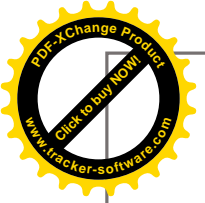
Từ vựng đoạn kinh 7

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Kodhano	Người nóng nảy	Danh, nam
2	Dubbaṇṇa	Xấu xí	Tính
3	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
4	Atho	Và cũng	Phụ
5	Dukkham	Khô sở	Trạng
6	Pi	Và, cũng	Phụ
7	Seti	Ngủ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
8	So/taṃ/sā Eso/etaṃ/esā	Người ấy, vật ấy	Đại từ nhân xưng/chỉ định ngôi 3
9	Attho	Lợi ích	Danh, nam
10	Gahetvāna	Nắm bắt, gặt hái	Động từ bất biến
11	Adhipajjati	Đạt đến, đi đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
12	Tato	Hơn nữa	Đặc ngữ
13	Kāyo	Thân	Danh, nam
14	Vācā	Lời nói	Danh, nữ
15	Vadho	Sự tai hại	Danh, nam
16	Katvāna	Làm	Động từ bất biến
17	Kodho	Sự nóng giận	Danh, nam
18	Abhibhūta	Bị áp đảo, bị xâm chiếm	Quá phân
19	Puriso	Người	Danh, nam
20	Dhanaṃ	Tài sản, của cải	Danh, trung
21	Jāni	Sự mất mát	Danh, nữ
22	Nigacchati	Gánh chịu, đi đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
23	Sammado	Sự mơ màng	Danh, nam
24	Sammatta	Say sưa	Tính
25	Āyasakyaṃ	Sự ô nhục	Danh, trung
26	Ñāti	Họ hàng	Danh, nam
27	Mitto	Người bạn	Danh, nam
28	Suhajjaṃ	Bằng hữu	Danh, trung
29	Ca, vā	Và, hoặc	Phụ
30	Parivajjati	Xa lánh	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
31	Janana	Sinh ra, gây ra	Tính
32	Cittaṃ	Tâm	Danh, trung
33	Pakopana	Xáo động	Tính
34	Bhayaṃ	Sự sợ hãi	Danh, trung
35	Antaraṃ	Bên trong	Danh, trung

36	Jāta	Được sinh ra	Quá phân
37	Jano	Người	Danh, nam
38	Avabujjhati	Hiểu, nhận ra	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
39	Kuddho	Người tức giận	Danh, nam
40	Na	Không	Phụ
41	Jānāti	Biết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
42	Dhammo	Pháp	Danh, nam
43	Passati	Thấy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
44	Tamaṃ	Bóng tối, vô minh	Danh, trung
45	Andha	Mù, tối mù	Tính
46	Tadā	Khi đó	Trạng
47	Yaṃ	Khi mà	Đại từ quan hệ
48	Sahate	Chinh phục, đánh bại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
49	Naro	Người	Danh, nam
50	Assa	Người ấy, vật ấy [gián bỏ, sở hữu cách số ít]	Đại từ nhân xưng/chỉ định ngôi 3
51	Hirī	Sự hổ thẹn tội	Danh, nữ
52	Ottappaṃ	Sự ghê sợ tội	Danh, trung
53	Vāco	Lời nói	Danh, nam
54	Gāraṃ	Tôn trọng	Tính
55	Dīpaṃ	Sự nương tựa	Danh, trung
56	Kiñcana	Nào đó, gì đó	Tính

Ngữ pháp đoạn kinh 7

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 7
1	Danh từ trực bổ cách số ít làm trạng từ	Trong Pali, có nhiều trạng từ bắt nguồn từ danh từ. Tiến trình đó như sau: danh từ sẽ lấy dạng trực bổ cách số ít của nó làm trạng từ. Trạng từ này không biến đuôi nữa và thường bỏ nghĩa cho động từ hay các từ khác.	Dukkhaṃ

Đoạn kinh 8 (MP)

Rājā āha: »Kiṃlakkhaṇo, bhante Nāgasena, manasikāro, kiṃlakkhaṇā paññā»ti?

«Ūhanalakkhaṇo kho, mahārāja, manasikāro, chedanalakkhaṇā paññā»ti.

«Kathaṃ ūhanalakkhaṇo manasikāro, kathaṃ chedanalakkhaṇā paññā, opammaṃ karohi»ti.

«Jānāsi, tvaṃ mahārāja, yavalāvake?»ti.

«Āma, bhante, jānāmī»ti.

«Kathaṃ, mahārāja, yavalāvakā yavaṃ lunantī»ti?

«Vāmena, bhante, hatthena yavakalāpaṃ gahetvā dakkhiṇena hatthena dāṭṭaṃ gahetvā dāṭṭena chindantī»ti.

«Yathā, mahārāja, yavalāvako vāmena hatthena yavakalāpaṃ gahetvā dakkhiṇena hatthena dāṭṭaṃ gahetvā yavaṃ chindati, evaṃ'eva kho, mahārāja, yogāvacaro manasikārena mānaṣaṃ gahetvā paññāya kilese chindati.

«Evaṃ kho, mahārāja, ūhanalakkhaṇo manasikāro, evaṃ chedanalakkhaṇā paññā»ti.

«Kallo'si, bhante Nāgasenā»ti.

Từ vựng đoạn kinh 8

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Rājant	Vua	Danh, nam
2	Āha	Nói	Động, bất định
3	Ko/kiṃ/kā	Cái gì, người nào	Đại từ nghi vấn
4	Lakkhaṇa	Có đặc tính	Tính
5	Bhante	Bach Ngài [hô cách, số ít]	Danh, nam
6	Nāgaseno	Tên riêng	Danh, nam
7	Manasikāro	Tác ý	Danh, nam
8	Paññā	Trí tuệ	Danh, nữ
9	Ūhanaṃ	Sự suy xét	Danh, trung
10	Kho	Chính	Phụ
11	Chedanam	Sự cắt đứt	Danh, trung
12	Kathaṃ	Như thế nào	Trạng
13	Opammaṃ	Sự so sánh, ví dụ	Danh, trung
14	Karoti	Làm, thực hiện	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

15	Jānāti	Biết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
16	Tvaṃ	Bạn, người, ngài	Đại từ nhân xưng ngôi 2
17	Mahārājant	Đại Vương	Danh, nam
18	Yavo	Lúa mạch	Danh, nam
19	Lāvako	Người gặt	Danh, nam
20	(i)ti	Kí hiệu trích dẫn	
21	Āma	Vâng	Phụ
22	Lunāti	Gặt, cắt	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
23	Vāma	Bên trái	Tính
24	Hattho	Bàn tay	Danh, nam
25	Kalāpo	Bó	Danh, nam
26	Gahetvāna	Cầm, nắm	Động từ bất biến
27	Dakkhiṇa	Bên phải	Tính
28	Dāttam	Cái liềm	Danh, trung
29	Chindati	Cắt	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
30	Yathā	Giống như	Trạng
31	Evamevaṃ	Cũng như vậy	Đặc ngữ
32	Yogāvacaro	Hành giả	Danh, nam
33	Mānas	Tâm	Danh, trung
34	Kilesa	Phiền não	Danh, nam
35	Evaṃ	Như vậy, như thế	Phụ
36	Kalla	Khéo léo	Tinsh
37	Atthi	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 8

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 8
1	NA	NA	NA

Bài đọc thêm

[1] Sabbo kukkuro anuññāto ekaṃ khādituṃ (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Sabba	Mọi, tất cả	Tính
2	Kukkuro	Chó	Danh, nam
3	Anuññāta	Được cho phép	Quá phân
4	Ekaṃ	Một lần	Trạng
5	Khādituṃ	Cắn	Động, nguyên mẫu

Ghi chú ngữ pháp	@ Động từ nguyên mẫu bổ sung @ Danh từ trực bổ cách trở thành trạng từ
Câu gốc Anh hiện đại	<i>Every Dog is allowed one bite</i>

[2] Yena vamanam assa, tenappaccāgacchati suvāno // yena vamanam assa, tenappaccāgacchi suvāno (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Yena	Ở đâu [dụng cụ cách, số ít]	Đại, quan hệ, đặc ngữ
2	Vamanam	Vật nôn mửa ra	Danh, trung
3	Assa	Người ấy, vật ấy [gián bổ, sở hữu cách, số ít]	Đại, nhân xưng/chỉ định 3
4	Tena	Ở đó [dụng cụ cách, số ít]	Đại, nhân xưng/chỉ định 3, đặc ngữ
5	Paccāgacchati	Trở lại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
6	Suvāno	Con chó	Danh, nam
7	Paccāgacchi	Trở lại	Động, bất định, chủ động, mô tả
Ghi chú ngữ pháp		[Yena X... tena... Y] = [X ở đâu... Y... đến đó], [X] và [Y] đều ở chủ cách	
Câu gốc Anh hiện đại		<i>The Dog returns to its vomit</i>	

[3] Soṇo aṭṭhim gavesanto harati aṭṭhim // soṇo aṭṭhim gavesanto ahāsi aṭṭhim (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Soṇo	Con chó	Danh, nam
2	Aṭṭhim	Xương	Danh, trung
3	Gavesanta	Tìm kiếm	Hiện phân
4	Harati	Mang	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
5	Ahāsi	Mang	Động, bất định, chủ động, mô tả
Ghi chú ngữ pháp		@ Câu ngạn ngữ nói về thói xấu nói nhiều, nói chuyện phù phiếm	
Câu gốc Anh hiện đại		<i>A dog that will fetch a bone will carry a bone</i>	

[4] Yam veram hoti āsannatamānam, tam bhavē tittatamam // yam veram ahosi āsannatamānam, tam bhavē tittatamam (Tacitus)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Yo/yam/yā	Người mà, vật mà	Đại, quan hệ

A New Course In Reading Pali_Chùa Nam Tông, Bình Tân, Saigon 2019

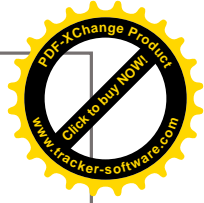
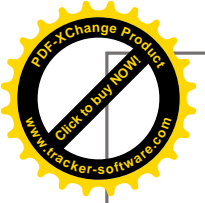
		Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	
2	Veram	Sân, sự căm ghét	Danh, trung
3	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
4	Āsannatama	Gần gũi nhất	Tính
5	So/tam/sā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định 3
6	Bhave	Thì, là, trở thành	Động, chủ động, cầu khiến
7	Tittatama	Cay đắng nhất	Tính
8	Ahosi	Thì, là	Động, bất định, chủ động, mô tả
Ghi chú ngữ pháp		@ Giản lược danh từ	
Câu gốc Latin		<i>Acerrima proximorum odia</i>	

[5] Appamatto ādimhi, pamādo antamhi (Tacitus)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Pamatta	Lơ đễnh	Tính
2	Ādi	Ban đầu, khởi đầu	Danh, nam
3	Pamāda	Dễ duôi	Tính
4	Anto	Kết thúc	Danh, nam
Ghi chú ngữ pháp		@ Giản lược danh từ @ Vị trí cách chỉ thời gian	
Câu gốc Latin		<i>Acribus initiis, incurioso fine</i>	

[6] Ce yathā iccheyyātha hotum, careyyātha tathā; no eko añño maggo hoti niyatataro laddhum yasam (Song cú Latin – Urbano Appendini)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Ce	Nếu	Phụ
2	Yathā	Như thế nào	Phụ
3	Ichcheyya	Muốn	Động, chủ động, cầu khiến
4	Hotum	Thì, là	Động, nguyên mẫu
5	Careyya	Sống	Động, chủ động, cầu khiến
6	Tathā	Như thế ấy	Phụ
7	No	Không	Phụ
8	Eka	Một	Tính
9	Añña	Khác	Tính
10	Maggo	Con đường	Danh, nam
11	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
12	Niyatatara	Chắc chắn hơn	Tính
13	Laddhum	Đạt được, gặt hái	Động, nguyên mẫu
14	Yaso	Danh tiếng	Danh, nam
Ghi chú ngữ pháp		[Yathā... tathā...] = [như thế nào... như thế ấy...]	

Câu gốc Latin

*Qualis haberi optas, talem te redde:
Parandae no alia est fama certior ulla via*